

Handläggare
Trafikkontoret
Jenny Simonsson
Trafikplanering
Telefon: 08-508 26 271**Till**
Trafiknämnden
2023-03-23
Exploateringsnämnden
2023-03-23**Exploateringskontoret**
Cecilia Dahl
Projektutveckling Västerort,
Innerstaden och Stora projekt
Telefon: 08-508 26 310

Förändrat väghållaransvar och väghållningsområde för del av Uppsalavägen

Förslag till beslut

1. Trafiknämnden respektive exploateringsnämnden godkänner kontorens förslag till förändrat väghållaransvar och väghållningsområde för del av Uppsalavägen.
2. Exploateringsnämnden ger exploateringskontoret rätt att träffa erforderliga avtal som krävs med Trafikverket i enlighet med punkt 1.
3. Trafiknämnden ger trafikkontoret rätt att träffa erforderliga avtal som krävs med Trafikverket i enlighet med punkt 1.

Gunilla Glantz
Förvaltningschef
TrafikkontoretThomas Andersson
Förvaltningschef
Exploateringskontoret

Sammanfattning

Detaljplanen för östra Hagastaden, som godkändes i stadsbyggnadsnämnden den 26 januari 2023, har som huvudsyfte att skapa en tät, levande stadsmiljö kring Norrtull samt en värdig entré till Stockholm norrifrån och ett omhändertaget möte med Nationalstadsparken. Detaljplanen medför en betydande förändring av det trafiksystem som idag dominerar Norrtull där Uppsalavägen läggs i ett nytt västligare läge och Sveavägen samt Norra Stationsgatan byggs om för att uppnå en effektivare och mer stadsmässig gatustruktur som inordnas i en tät stadsbebyggelse. För

genomförandet av detaljplanen har staden för avsikt att förvärva ett markområde i Solna och kommungränsen mellan Stockholm och Solna kommer då att justeras norrut.

Till följd av detaljplanen för östra Hagastaden föreslås en förändring av väghållaransvaret och väghållningsområdet för del av Uppsalavägen. Väghållaransvaret föreslås ändras från statligt till kommunalt samt att gränserna för kommunala väghållningsområdena inom Stockholm kommun och Solna kommun ändras, under förutsättning att kommungräns mellan nämnda kommuner ändras.

Ett avtal om förändring av väghållarskap ska tecknas mellan Trafikverket och Stockholm kommun, nedan kallad Staden. Avtalet ska syfta till att åstadkomma en väghållning som är rationell och svarar mot parternas behov och intressen. Avtalet ska uttrycka parternas gemensamma ambition att pröva ett förändringsärende där väghållarskapet för del av Uppsalavägen övergår till Staden.

En förändring av väghållarskapet är nödvändig för att intentionerna med östra Hagastaden ska vara möjliga att genomföra.

Övertagandet innebär ett utökat ansvar för Staden och därmed ökade driftkostnader.

Bakgrund

Under de senaste decennierna har olika planer funnits för hur området norr om Stockholms innerstad ska byggas om. I väntan på en permanent lösning har E4/Uppsalavägen och trafikplats Norrtull förlagts i provisoriska lägen. Uppsalavägen utgör den norra infarten till Stockholms innerstad vid Norrtull och har även gjort så historiskt.

Detaljplanen för östra Hagastaden, Dp 2016–17865, som godkändes i stadsbyggnadsnämnden den 26 januari 2023, syftar till att fullfölja planerna för stadsutvecklingsområdet Hagastaden. Den grundläggande stadsbyggnadsidén är att genom en överdäckning av E4/E20 och Värtabanan knyta samman Stockholm och Solna med en tät sammanhållen bebyggelse, samt att bättre möta och koppla båda städerna till Nationalstadsparken i öster. Hagastaden som helhet bildar en ny årsring till Stockholms innerstad där ambitionen är att skapa en modern stenstad med innerstadens stadskvaliteter. Detaljplanen för östra Hagastaden har därför som huvudsyfte att skapa en tät, levande stadsmiljö kring Norrtull samt en värdig entré till Stockholm norrifrån och ett omhändertaget möte med

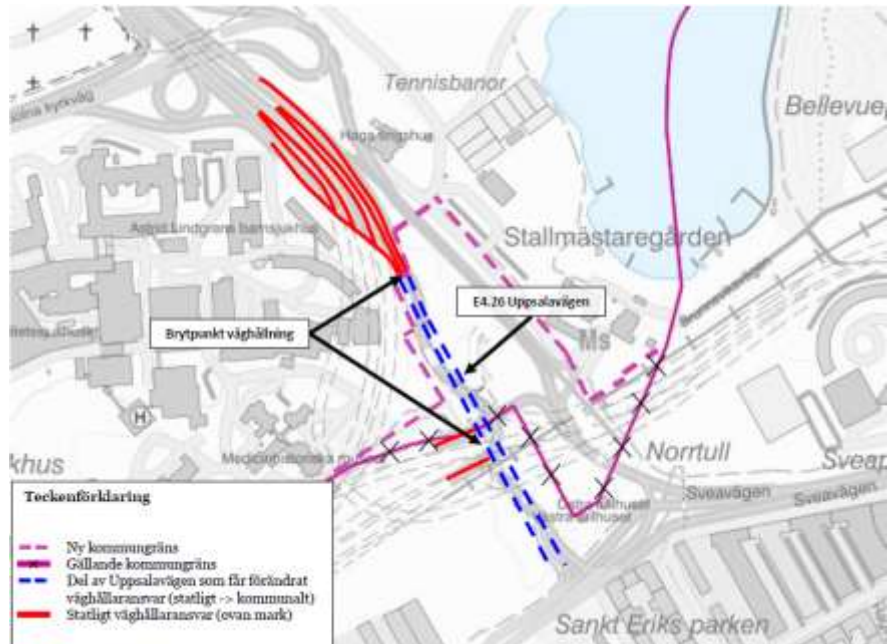
Nationalstadsparken. Detaljplanen medför en betydande förändring av det trafiksystem som idag dominerar Norrtull där Uppsalavägen läggs i ett nytt västligare läge och Sveavägen samt Norra Stationsgatan byggs om för att uppnå en effektivare och mer stadsmässig gatustruktur som inordnas i en tät stadsbebyggelse. Detaljplanen för östra Hagastaden godkändes i stadsbyggnadsnämnden 26 januari 2023.

För genomförandet av detaljplanen för östra Hagastaden ska Stockholm kommun, nedan kallad Staden, i enlighet med gällande avtal förvärva ett markområde i Solna och kommungränsen mellan Stockholm och Solna justeras då norrut. I dagsläget ligger delar av Uppsalavägen som ingår i planområdet för östra Hagastaden inom Solna. Så snart detaljplanen för östra Hagastaden vunnit laga kraft kan fastighetsbildning ske i enlighet med tidigare gjorda överenskommelser som har tecknats och mark kan överföras från Solna till Stockholm, vilket även medför att kommungränsen mellan kommunerna justeras. En kommun kan enligt gällande lagstiftning inte vara väghållare inom en annan kommun varav steg ett är att detaljplanen för östra Hagastaden vinner laga kraft för att möjliggöra marköverföring samt justering av kommungränsen. Först därefter kan väghållarskapet för del av Uppsalavägen ändras från Trafikverket till Staden.

Förslag till förändrat väghållaransvar och väghållningsområde samt avtal med Trafikverket

Förslaget till förändrat väghållaransvar och väghållningsområde innebär att del av E4:an, Uppsalavägen, ändras från statligt till kommunalt väghållaransvar samt att gränserna för de kommunala väghållningsområdena inom Stockholm och Solna ändras, under förutsättning att kommungräns mellan nämnda kommuner har ändrats.

Brytpunkt för väghållningen i Stockholm kommer att vara där nedfarter till Norra Länken korsar Uppsalavägen och i höjd med nytt läge för kommungränsen mellan Stockholm och Solna. Figur 1 nedan illustrerar vilken del av Uppsalavägen som övergår från statligt till kommunalt väghållaransvar.

Figur 1: Illustration av berörd sträcka av Uppsalavägen som föreslås övergå från statligt till kommunalt väghållarskap

Staden övertar Uppsalavägen med befintlig utformning och kommer sedan att inom projekt Hagastaden bygga om vägen till det som föreslås inom östra Hagastaden. Eventuellt kommer arbeten med ombyggnation av Uppsalavägen att påbörjas innan förändringen av väghållarskapet har genomförts. Staden kommer då att överta en tillfällig vägutformning istället för nuvarande.

Ett avtal om förändring av väghållarskap ska tecknas mellan Trafikverket och Staden. Avtalet ska syfta till att åstadkomma en väghållning som är rationell och svarar mot parternas behov och intressen. Avtalet ska uttrycka parternas gemensamma ambition att pröva ett förändringsärende där väghållarskapet för del av Uppsalavägen övergår till Staden i enlighet med figur 1 ovan.

Tidplan

Väghållarskapet kan övergå först när fastighetsbildningen har vunnit laga kraft. En preliminär tidplan är framtagen för processen.

- Januari 2023, detaljplanen för östra Hagastaden godkändes i stadsbyggnadsnämnden.
- Kvartal 2, 2023 detaljplanen beräknas antas av kommunfullmäktige.
- Kvartal 1, 2025 detaljplanen beräknas vinna laga kraft (en överklagande process har räknats in).
- Kvartal 1, 2025 mot bakgrund av ungefärlig tidplan för detaljplanen planeras fastighetsbildning och markförvärv av

mark som idag är beläget i Solna att ske tidigast vid denna tidpunkt.

- Kvartal 1, 2026 tidpunkt för förändringen av väghållarskapet kommer att avtalas mellan Staden och Trafikverket, men det beräknas tidigast att kunna ske vid denna tidpunkt.

I dagsläget planeras ombyggnaden av Uppsalavägen påbörjas efter att detaljplanen vunnit laga kraft men vissa förberedande arbeten planeras att utföras innan detaljplanen vunnit laga kraft.

Analys och konsekvenser

Genom att Stockholm tar över väghållaransvaret för Uppsalavägen får Staden rådighet över vägsträckan och kan då anpassa den i enlighet med detaljplanen för östra Hagastaden. En förändring av väghållarskapet är nödvändig för att intentionerna med östra Hagastaden ska vara möjliga att genomföra.

Övertagandet innebär ett utökat ansvar för staden och därmed ökade driftkostnader.

Ekonomi

Ombyggnationen av Uppsalavägen kommer att bekostas av exploateringskontoret och Region Stockholm enligt tidigare tecknat avtal mellan Stockholm kommun och Stockholms Läns Landsting ”Principöverenskommelse för Norrtull mm inom Hagastaden” och kommande genomförandeavtal mellan parterna ovan. De utgifter som ombyggnaden av Uppsalavägen medför ryms inom Hagastadens reviderade genomförandebeslut godkänt av Kommunfullmäktige den 13 december 2021.

Efter att väghållarskapet övergått från statligt till kommunalt kommer samtliga driftskostnader tills det att Uppsalavägen är förlagd i sitt permanenta läge och tagen i bruk att bekostas av exploateringskontoret, men utföras av trafikkontorets upphandlade entreprenörer. När den permanenta utformningen är färdigbyggd och överlämnad för drift och underhåll till trafikkontoret enligt stadens rutiner så kommer trafikkontoret att bekosta framtida drift och underhåll av gatan. Driftskostnaderna avseende vinterväghållning och barmarksskötsel för den del av Uppsalavägen som tas över beräknas till cirka 240 000 kr/år.

Trygghet och jämställdhet

Berörd del av Uppsalavägen vid Norrtull domineras idag av en stor trafikplats som kommer att utvecklas med bebyggelse och få en stadsmässig gatustruktur. Trafiklösningen kommer att bli tydlig och

effektiv för samtliga trafikslag. Det medför att tryggheten för gång- och cykeltrafiken förbättras och att staden görs mer sammanhängande genom att sambanden mellan Stockholm, Solna och Nationalstadsparken stärks. Uppsalavägens barriäreffekt minskar avsevärt och genom ny bebyggelse blir området mer befolkat och en tryggare plats att vistas på.

Trafikkontorets och exploateringskontorets förslag

Trafikkontoret och exploateringskontoret föreslår att kontorens förslag till förändring av väghållarskapet för del av Uppsalavägen godkänns samt att kontoren får i uppdrag att teckna de avtal med Trafikverket som krävs för att förändringen ska kunna genomföras.

Slut